

Judecător V. Holban

Republica Moldova
Curtea de Apel Chișinău

DECIZIE

20 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil și de contencios administrativ al
Curții de Apel Chișinău

având în componența sa:

Președintele Completului, judecătorul

Angela Bostan

Judecătorii

Veronica Negru și Anatol Pahopol

Grefier

Andriana Seu

a examinat în ședința publică, în ordine de apel, pricina la cererea de chemare în judecată înaintată de S.R.L., „Incom” către S.R.L., „Balexcom Service” și Pavel Braganciuc privind încasarea datoriei, la cererea de apel a lui Pavel Braganciuc împotriva hotărârii Judecătoria Chișinău (sediul central) din 24.01.2018 prin care acțiunea a fost admisă parțial.

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul A. Pahopol, ținând cont de explicațiile părților, Colegiul civil al Curții de Apel Chișinău,-

CONSTATĂ:

Obiectul acțiunii, circumstanțele cauzei.

La 01.07.2016, S.R.L., „Incom” a depus cerere de chemare în judecată împotriva S.R.L., „Balexcom Service” și Pavel Braganciuc cu privire la încasarea datoriei.

În motivarea acțiunii a indicat că, între S.R.L., „Incom” și S.R.L., „Balexcom Service” a fost încheiat contractul de locațiune nr.04 din 01.03.2014 și contractul de locațiune nr. 03 din 07.05.2015.

În temeiul contractelor sus menționate, locatorul S.R.L., „Incom” s-a obligat să transmită locatarului S.R.L., „Balexcom Service” în posesie și folosință temporară spațiul pentru amplasarea magazinului de piese auto/atelier de deservire tehnică a automobilelor, cu suprafața totală de 1125 m.p., nr. cadastral 0100302040 din mun. Chișinău, str. Uzinelor 88, iar locatarul și-a asumat obligațiunea de a folosi încăperea conform destinației, cu achitarea neîntârziată și integrală a plății lunare pentru locațiune (inclusiv TVA) și serviciile comunale.

În sensul executării obligațiilor asumate de către S.R.L., „Incom” conform actului de predare-primire, care este parte integrantă a contractului de sub-locațiune, reclamantul, conform angajamentelor și responsabilităților asumate a transmis neîntârziat spațiul imobil menționat mai sus în posesie și folosință temporară S.R.L., „Balexcom Service”, fapt confirmat prin actele de predare - primire anexe la contract. Reieșind din considerentul neonorării de către locator a obligațiilor contractuale asumate, conform actului de verificare a decontărilor reciproce și de constatare a datoriei, la situația din data de 03.12.2015, S.R.L., „Balexcom Service”, înregistra față de locatorul S.R.L., „Incom” o datorie de bază (obligație principală) în sumă de 359 520,35 lei, pentru neachitarea plăților pentru locațiune și serviciile comunale.

La data de 02.12.2015, pîrîtul S.R.L., „Balexcom Service”, de rînd cu garantul-fidejuser Pavel Braganciuc, au recunoscut integral datoria acumulată în sumă de 359520,35 lei, perfectînd în acest sens cu reclamantul „Incom” SRL Acordul de recunoaștere a obligației (fidejusiune), conform căruia (pct.2 lit. b) pîrîții S.R.L., „Balexcom Service” și Pavel Braganciuc s-au obligat în caz de neexecutare a obligațiilor asumate să achite penalitatea și dobînda de întîrziere conform Contractului de

Locațiune.

La data de 03.12.2015, S.R.L., „Incom” în scopul soluționării litigiului în mod amiabil, conform art.166 alin.2) lit. h) CPC, S.R.L., „Incom” a înaintat reclamația din 03.12.2015, prin care pîrîții au fost somați despre datoria formată în sumă de 359 520,35 lei, precum și despre efectele negative care pot surveni în urma inacțiunii din partea acestora. Pînă în momentul adresării cu prezenta cerere de chemare în judecată, pretențiile înaintate nu au fost satisfăcute, din care considerente s-au adresat cu prezenta acțiune în instanță pentru apărarea drepturilor legitime și încasarea sumelor datorate.

În cadrul examinării cauzei, la data de 01.03.2017, reclamantul a înmănat o cerere de completare și concretizare a cererii de chemare în judecată, în care indică că la momentul înaintării acțiunii a fost solicitată în calitate de bază suma de 359 520, 35 lei, respectiv calculându-se atât penalitatea cât și dobânda de întârziere anume din suma nominalizată. Însă, contabilitatea verificând în mod suplimentar actele în baza cărora s-a format datoria pârților, s-a depistat că la calcularea valorii acțiunii a fost omisă o achitare efectuată de către pârît și o factură fiscal adițională, totodată fiind depistat un act de verificare adițional semnat de ambele părți prin care se atestă că suma datoriei de bază la moment este în mărime de 355 520, 38 lei. În atare circumstanțe, prin prezenta cerere reclamantul a recalculat atât dobânda de întârziere, cât și penalitatea reieșind anume din suma de 355 520,35 lei.

Reclamantul a solicitat încasarea, în mod solidar, din contul S.R.L., „Balexcom Service” și Pavel Braganciuc în beneficiul S.R.L., „Incom” datoriei de bază în sumă de 355 520, 35 lei, a penalității de întârziere în mărime de 319 968 lei, dobânzii de întârziere în mărime de 56 141, 46 lei, taxei de stat în sumă de 21 980, 03 lei, a cheltuielilor de judecare a pricinii în mărime de 600 lei, a cheltuielilor de judecare a pricinii sun formă de executare a actelor judiciare în mărime de 2 420 lei.

Hotărîrea instanței de fond ce constituie obiectul apelului.

Prin hotărîrea Judecătoria Chișinău (sediul central) din 24.01.2018 cererea de chemare în judecată înaintată de S.R.L., „Incom” s-a admis parțial: s-a încasat în mod solidar din contul S.R.L., „Balexcom Service” și Pavel Braganciuc în beneficiul S.R.L., „Incom” datoria în mărime de 299 520,38 lei și cheltuieli de judecată pentru taxa de stat în mărime de 8 985,61 lei, citarea părților în mărime de 600 lei și executarea actelor în mărime de 2420 lei în total suma de 311525,99 lei.

S-a încasat din contul S.R.L., „Balexcom Service” în beneficiul S.R.L., „Incom” datoria în mărime de 56 000 lei, penalitatea de întârziere în mărime de 319968 lei, dobânda de întârziere în mărime de 56 141,46 lei și cheltuieli de judecată pentru taxa de stat în mărime de 12 963,28 în total suma de 445 072,74 lei.

În rest pretențiile formulate în cererea de chemare în judecată au fost respinse ca neîntemeiate.

Argumentele apelantului vis-a-vis de pretinsa ilegalitate a hotărîrii atacate cu apel.

La 22.02.2018, Pavel Braganciuc a declarat apel împotriva hotărîrii Judecătoria Chișinău (sediul central) din 24.01.2018, solicitând acesteia în partea ce ține de admiterea încasării solidare din partea S.R.L., „Balexcom Service” și a lui Pavel Braganciuc a datoriei, cu emiterea unei hotărîri noi prin care această pretenție să fie respinsă.

În susținerea apelului a indicat că, la data de 05.12.2015 părțile au semnat un Acord de constatare, recunoaștere a obligației și stabilirea garanției executării acesteia.

Acordul a fost semnat după ce reclamantul a înaintat la data de 03.12.2015 în adresa S.R.L., „Balexcom Service” o reclamație repetată privind achitarea datoriei pe ambele contracte în mărime de 359 520,35 lei.

Indică apelantul că, în conformitate cu prevederile acordului, s-a stabilit un grafic de achitare a datoriei în mărime de 359 320,35 lei, în patru rate, ultima rată fiind scadentă la data de 30.06.2016.

Cu referire la prevederile pct.3 al Acordului de recunoaștere a datoriei și de instituire a fidejusiunii din data de 05.12.2015, a menționat că, creditorul are dreptul, în caz de neexecutare a obligației principale, să urmărească direct pe fidejutor pentru executarea creanței sale.

Dar pentru a fi urmărit fidejutorul pentru neexecutarea obligației principale de către debitor, părțile au stipulat în mod expres în Acord, respectarea procedurii prealabile.

Indică apelantul că, intimatul S.R.L., „Incom” nu a demonstrat cu probe pertinente și veridice instanța de fond că, după scadența termenului de achitare a datoriei prevăzut în Acord, a informat fidejutorul despre existența datoriei debitorului principal, întinderea acestei datorii, achitarea parțială sau totală a ei. Ba din contra, cererea de chemare în judecată a fost întocmită la data de 29.06.2016, încă până la expirarea termenului de achitare a datoriei prevăzut în Acord, acțiunea fiind depusă în instanța de judecată la data de 01.07.2016, din prima zi, fără notificări prealabile către fidejutor și debitorul principal.

Deci, atât contractul, cât și legea prevăd expres procedura prealabilă de soluționare a litigiului, procedură necesară în speță, or, după încheierea acordului din 05.12.2015 au avut loc modificări a datoriei de bază, și anume: la data de 30.03.2016 SRL „Balexcom Service” a achitat 60 000 lei, dovadă servind ordinul de plată nr.02 din 30.03.2016, iar la data de 31.03.2016, SRL „Incom” a eliberat o nouă factură în mărime de 56 000 lei pe numele debitorului principal S.R.L., „Balexcom Service”, circumstanțe neelucidate în cererea inițială și necunoscute de fidejutorul - apelant.

Termenul de declarare a apelului.

În conformitate cu prevederile art. 362 alin. (1) CPC RM, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărîrii, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele cauzei rezultă că, dispozitivul hotărîrii instanței de fond a fost pronunțat public la 24.01.2018, iar cererea de apel a fost depusă la 22.02.2018, prin urmare Colegiul constată că, apelul declarat de Pavel Braganciuc a fost depus în interiorul termenului legal.

Argumentele participanților invocate în cadrul judecării apelului:

În ședința judiciară a instanței de apel, reprezentantul apelantului Pavel Braganciuc, avocatul Angela Dolea, cererea de apel a susținut pe motivele invocate în acesta, solicitând admiterea apelului și casarea parțială a hotărîrii după solicitările formulate în apel.

Intimații, în ședința instanței de apel, nu s-au prezentat din motive necunoscute, fiind înștiințați legal despre ora, data și locul examinării cauzei, motiv pentru care, conform art. 379 CPC al RM, Colegiul civil consideră posibilă examinarea cauzei.

Studiind materialele dosarului și înscrisurile administrate, verificând argumentele expuse în cererea de apel, Colegiul civil al Curții de Apel Chișinău concluzionează că, apelul declarat de Pavel Braganciuc este neîntemeiat, motiv din care urmează a fi respins, din următoarele considerente:

Aprecierea instanței de apel a argumentelor părților și cadrului legal aplicabil speței:

Conform art. 385 CPC al RM, (1) Instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept: a) să respingă apelul și să mențină hotărîrea primei instanțe.

Materialul probatoriu administrat de instanța de fond, denotă următoarea situație;

În fapt.

Potrivit materialelor cauzei, Colegiul civil reține că, între S.R.L.,„Incom” și S.R.L.,„Balexcom Service” a fost încheiat contractul de locațiune nr.04 din 01.03.2014 și contractul de locațiune nr. 03 din 07.05.2015, în temeiul contractelor sus menționate, locatorul S.R.L.,„Incom” s-a obligat să transmită locatarului S.R.L.,„Balexcom Service” în posesie și folosință temporară, spațiul pentru amplasarea magazinului de piese auto/atelier de deservire tehnică a automobilelor, cu suprafața totală de 1 125 m.p., nr./c 0100302040 din mun. Chișinău, str. Uzinelor 88, iar locatarul și-a asumat obligațiunea de a folosi încăperea conform destinației, cu achitarea neîntârziată și integrală a plății lunare pentru locațiune (inclusiv TVA) și serviciile comunale, (f.d.12-22)

La data de 0.12.2015, pîrîtul S.R.L.,„Balexcom Service” de rînd cu garantul-fidejutor Pavel Braganciuc au recunoscut integral datoria cumulată, perfectînd în acest sens cu reclamantul S.R.L.,„Incom” Acordul de recunoaștere a obligației (fidejusiune), conform căruia (pct.2 lit. b) pîrîții S.R.L.,„Balexcom Service” și Pavel Braganciuc s-au obligat în caz de neexecutare a obligațiilor asumate să achite penalitatea și dobînda de întîrziere conform Contractului de locațiune.(f.d.-23)

Avînd în vedere că pîrîtul/apelant nu și-a executat obligația contractuală asumată, reclamantul s-a adresat în instanța de judecată cu prezenta acțiune, solicitînd încasarea datoriei, dobînzii de întîrziere și a penalităților contractuale.

În drept.

Conform art. 512 CC RM, în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ținut să o execute. Prestația poate consta în a da, a face sau a nu face. Prestația trebuie să fie posibilă și determinată sau determinabilă, să nu contravină legii, ordinii publice și bunelor moravuri.

Conform art. 513 CC RM, debitorul și creditorul trebuie să se comporte cu bună-credință și diligență la momentul nașterii, pe durata existenței, la momentul executării și stingerii obligației.

Conform art. 514 CC RM, obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) și din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.

Conform art. 875 CC RM, prin contractul de locațiune, o parte (locator) se obligă să dea celeilalte părți (locatar) un bun determinat individual în folosință temporară sau în folosință și posesiune temporară, iar aceasta se obligă să plătească chirie.

Potrivit art. 624 CC RM, clauza penală (penalitatea) este o prevedere contractuală prin care părțile evaluează anticipat prejudiciul, stipulînd că debitorul, în cazul neexecutării obligației, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun. Clauza penală poate fi stipulată în mărime fixă sau sub forma unei cote din valoarea obligației garantate prin clauza penală sau a părții neexecutate.

Conform art. 619 CC RM, dobînda de întîrziere în cazul actelor juridice la care nu participă consumatorul este 9% peste rata dobînzii prevăzută de art. 585 Cod civil, dacă legea sau contractul nu prevede altfel, care la rîndul ei este egală cu rata Băncii Naționale a Moldovei.

Conform art. 610 CC RM, despăgubirea pe care o datorează debitorul pentru neexecutare cuprinde atît prejudiciul efectiv cauzat creditorului, cît și venitul ratat. Ratat se consideră venitul care ar fi fost posibil în condițiile unui comportament normal din partea autorului prejudiciului în împrejurări normale.

Conform art. 1146 alin.(1) CC al RM, prin contract de fidejusiune, o parte (fidejutor) se obligă față de cealaltă parte (creditor) să execute integral sau parțial, gratuit sau oneros obligația debitorului.

Conform art. 1156 alin.(1) CC RM, În cazul neexecutării obligației principale, fidejutorul și debitorul sînt obligați solidar în fața creditorului dacă în contract nu este prevăzut altfel.

Conform art. 1160 CC RM, Dacă debitorul principal este în întîrziere cu executarea obligațiilor sale, creditorul trebuie să-l informeze despre aceasta pe fidejutor.

Dacă, la încheierea contractului de împrumut, s-a convenit asupra încheierii contractului de fidejusiune, prin care o parte (fidejutor) se obligă față de cealaltă parte (creditor) să execute integral sau parțial, gratuit sau oneros obligația debitorului, în cazul neexecutării obligației privind restituirea împrumutului, fidejutorul și împrumutatul, în conformitate cu art.1156 CC RM, sînt obligați în solidar să restituie împrumutul creditorului, dacă în contract nu este prevăzut altfel.

Considerînd materialele cauzei și împrejurările de fapt expuse, Colegiul civil consideră că, în motivarea soluției emise

Coroborând materialele pricinii cu circumstanțele de fapt enunțate supra, Colegiul civil conchide că, în motivarea soluției emise, instanța de fond just și întemeiat a reținut drept întemeiată pretenția reclamantului privind încasarea solidară a datoriei din contul fidejursorului și a debitorului obligației contractuale stabilite în speță.

Coroborând materialele pricinii cu argumentele invocate de părțile procesului, se conchide cu certitudine că, S.R.L., „Balexcom Service” a admis încălcări a condițiilor contractelor de locațiune, prin neachitarea la timp a plăților de locațiune stabilite, în rezultatul căruia conform Acordului de constatare, recunoaștere a obligației și stabilirea garanției executării ei din 05.12.2015, părțile au confirmat că datoria S.R.L., „Balexcom Service” față de S.R.L., „Incom” constituie suma de 359 520,35 lei, urmînd a fi achitată conform graficului stabilit în acordul respectiv. (f.d. 23)

În vederea executării obligațiilor garantate, prin acordul sus indicat, părțile au stabilit calitatea de Fidejutor al obligației debitorului S.R.L., „Balexcom Service” pe Pavel Braganciuc.

Colegiul civil menționează că, prin prisma prevederilor cuprinse la art. 1146 și art. 1156 CC RM, prin contract de fidejusiune, o parte (fidejutor) se obligă față de cealaltă parte (creditor) să execute integral sau parțial, gratuit sau oneros obligația debitorului, or, în cazul neexecutării obligației principale, fidejutorul și debitorul sînt obligați solidar în fața creditorului dacă în contract nu este prevăzut altfel.

La caz, situația speței denotă obligația lui Pavel Braganciuc, în calitatea sa de fidejutor al obligațiilor contractuale asumate de debitorul S.R.L., „Balexcom Service”, să achite solidar cu ultimul datoria acumulată față de S.R.L., „Incom” în baza contractelor de locațiune nr. 04 din 01.03.2014 și nr. 03 din 07.05.2015, ceea ce constituie suma de 359 520,35 lei.

Instanța de fond, concluzionînd prin prisma normelor relevante speței în coroborare cu circumstanțele de fapt a acesteia, a emis soluția prin care a obligat pe Pavel Braganciuc și S.R.L., „Balexcom Service” la achitarea, în mod solidar, a datoriei acumulate conform contractelor sus numite, în sumă de 359 520,35 lei.

Colegiul civil apreciază critic argumentul apelantului precum că nu a fost respectată procedura prealabilă de citare a fidejursorului Pavel Braganciuc despre acumularea datoriei din partea debitorului S.R.L., „Balexcom Service”, or, prin prisma materialelor cauzei se confirmă faptul că ultimul a recepționat reclamația repetată din 03.12.2015 la data de 03.12.2015, fapt confirmat prin semnătura și ștampila întreprinderii (f.d. 25 –verso).

În context, instanța de apel notează că, partea apelantă nu a demonstrat existența condițiilor legale pentru casarea hotărîrii primei instanțe, motiv pentru care argumentele aduse în acest sens urmează a fi respinse.

Pe cale de consecință, instanța de apel nu poate reține argumentele apelantului, deoarece acesta interpretează eronat normele de drept și situația de fapt, iar soluția primei instanțe este rezultatul unei interpretări corecte a normelor de drept material, cu aprecierea juridică convenită a probelor în conformitate cu art. 130 CPC RM și respectării prevederilor art. 121 și art. 122 CPC RM.

Avînd în vedere cele expuse mai sus, Colegiul ajunge la concluzia că hotărîrea primei instanțe este întemeiată, fiind adoptată cu aplicarea corectă a normelor de drept material și cu respectarea normelor de drept procedural și urmează a fi menținută.

În baza art. 385 alin.(1) lit. a), art.389-390 CPC al RM, Colegiul civil al Curții de Apel Chișinău,-

DECIDE:

Respinge cererea de apel declarată de Pavel Braganciuc.

Menține hotărîrea Judecătorei Chișinău (sediul central) din 24.01.2018, adoptată în pricina la cererea de chemare în judecată înaintată de S.R.L., „Incom” către S.R.L., „Balexcom Service” și Pavel Braganciuc privind încasarea datoriei.

Decizia este definitivă, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 2 luni, prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Președintele ședinței, judecătorul

Angela Bostan

Judecătorii

Veronica Negru

Anatol Pahopol